

DEBATT & INNLEGG

Forutsigbarhet synes å bli et betydelig problem i forhold til mange av bestemmelsene i den nye konkurranseloven, skriver *Arnhild Dordi Gjønnes*, advokat i Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).

BEVISKRAV. Det er enighet om gebyrene Konkurransetilsynet kan legge, er straff. Derfor mener næringslivet at at så lenge overtredelsesgebyret er straff, må man ha beviskrav tilsvarende i en straffesak, skriver *Arnhild Dordi Gjønnes* i NHO. I disse dager gransker Konkurransetilsynet om SAS Braathens bruker ulovlige midler i priskampen mot Norwegian. Foto: Elin Hayland

Holder ikke mål

Den nye konkurranseloven gir viktige rammebetingelser for næringslivet, og NHO har derfor vært svært opptatt av at de nye reglene skal være forutberegnelige, særlig for små og mellomstore bedrifter. NHO var representert i Konkurranselovutvalget og støttet i det alt vesentlige utvalgets forslag til ny konkurranse-, som var tuftet på et helt annet system enn regjeringens forslag og det den vedtatte lov bygger på.

Konkurranselovutvalgets forslag til organisering av konkurransemyndigheten bygget på at Konkurransetilsynet skulle være uavhengig av regjering og departementet, og at det ble opprettet en konkurranse-nemnd. NHO støttet en kraftig skjerpelse av de materielle konkurranse-reglene. Bakgrunnen for dette var nettopp at uavhengige og faglige godt kompetente myndigheter skulle håndheve reglene. Vi ønsket derfor ikke at de skjerpede materielle lovendringene som ble foreslått av Konkurranselovutvalget, skulle vedtas for det også ble etablert tilsyns- og klageorgan som organisatorisk var uavhengig av politiske myndigheter.

Slik ble det ikke. De strenge materielle reglene gjennomføres uten uavhengig håndhevelse.

Forutsigbarhet synes å bli et betydelig problem i forhold til mange av bestemmelsene i ny konkurranselov, og jeg vil peke på noen utvalgte.

● Det at Norge går over til et rent forbudsregime, vil i seg selv skape stor usikkerhet for mange bedrifter om hva som er lov og hva som er forbudt. Loven inneholder også en regel om konkurransefremmende tiltak som vil fungere som en «generalklausul» som kan ramme der hvor forbudsbestemmelsene ikke rekker. Selv om slike forbud først innføres ved vedtak av en forskrift, er det åpenbart at en slik ordning vil skape usikkerhet om hvilke prinsipper som gjelder i den nye konkurranseloven.

● Utføring av meldepunktregelen ved fusjoner vil skape mange problemer for bedriftene. Slik forskriften er foreslått formulert, vil en rekke sammenslåinger som i utgangspunktet ikke vil ha konkurranse-

skadelig virkning, bli omfattet. Såvel næringslivet som Konkurransetilsynet og tung konkurranse-rettslig ekspertise, har uttalt seg offentlig negativt til forslaget. Den svært vide meldepunktplikten for fusjoner vil i realiteten bety at de problemer som forsvant da Regjeringen opphevet den upraktiske Ervervsloven, gjeninnføres.

● Når det gjelder lovens saks-

behandlingsregler, er næringslivet særlig opptatt av bedriftenes muligheter for forutsigbarhet i kontrollsituasjoner. Derfor har vi ment at bedriftene i en kontrollsituasjon må få beholde kopier av beslaglagte dokumenter. Når EOS-reglene gir kontrollerte bedrifter rett til å beholde originalen av et dokument, og etterforskerne beholder kopien, har vi ment at det ikke ville hindre etterforskningen om norske bedrifter fikk sitte igjen med kopien. Hva er den store forskjellen mellom internasjonale og nasjonale konkurranseaker?

Det er en fundamental rettighet å kunne forberede sitt forsvaret, og det kan stilles spørsmål ved om regler, som denne, er i overensstemmelse med den Europeiske Menneskerettighetskonvensjonen (EMK). Videre er det viktig både for raskt å få klarlagt faktum i saken, og for at foretaket selv skal kunne iverksette tiltak for å hindre at eventuelle uheldige eller ulovlige forhold fortsetter.

● Det er enighet om at gebyrene Konkurransetilsynet kan legge, er straff. Derfor mener næringslivet at så lenge overtredelsesgebyret er straff, må man ha beviskrav tilsvarende i en straffesak, altså klar sannsynlighetsovervekt. Næringslivet har derfor påpekt at det er en alvorlig mangel at dette ikke er inngående drøftet i forarbeidene.

Det er ingen hemmelighet at næringslivets argumenter ikke ble tatt til følge, hverken av regjeringen eller Stortinget. Det

OM KONKURRANSELOVEN. Arnhild Dordi Gjønnes.

er derfor et lite lys i tunnelen at Stortinget innførte en regel om veiledningsplikt for Konkurransetilsynet, slik NHO argumenterte for.

Ved overgangen til et forbudsregime er det viktig for bedriftene med forutberegnelighet. Kombinasjon av skjønnsmessige regler og strenge sanksjoner vil fore til mindre forutberegnelighet, og Konkurransetilsynet vil på grunn av veiledningsplikten i konkurranseloven måtte gi den enkelte bedrift konkret bistand i den enkelte sak. En slik veiledning er ikke juridisk bindende. Et foretak vil likevel kunne innrette seg i tillit til en veiledningsuttalelse i en konkret sak.

Bedrifter som er usikre på hvorvidt de faller innenfor konkurranselovens forbudsbestemmelser eller ikke, oppfordres til å benytte seg av veiledningsplikten i hver eneste sak.

Riis-saken og advokat-honorarer

Overskriften i DN's artikkel om Riis-saken fredag 30. april kan gi inntrykk av at det har oppstått en konflikt hvor ekteparet Riis har fått 55 millioner, men nekter å betale for advokatbistand.

Dette er galt. Advokat Ole Kristian Aabo-Evensen arbeidet under fri rettshjelp, og fikk utbetalt nærmere tre millioner kroner i honorar i de to sakene hvor han representerte familien Riis.

Overskriften signaliserer også at Riis nær sagt burde vært fornøyd med å få 55 millioner, og at det er kritikkverdig av Riis å stevne sin tidligere advokat, uansett hva denne nå måtte ha gjort. Det må understrekes at det er Aabo-Evensen som har reist denne saken mot Riis, og ikke omvendt.

Det må også presiseres at det salæret som Riis nekter å betale i dag, ikke har noe som helst tilknytning til den saken som ble forlikt ifjor sommer mellom Riis og Staten, med 55 millioner kroner.

DN skriver at Herman Berge mener at «...Aabo-Evensens arbeid med Falkefjell-saken kun var til skade og at brorparten av arbeidet var rent kopieringsarbeid». Hva gjelder omtalen om kopieringsarbeidet, så bor det presiseres at jeg ikke – slik DN beskriver det – har uttalt meg om Aabo-Evensens arbeid med Falkefjell-saken, som gikk i en måned for Borgarting lagmannsrett. Derimot har jeg uttalt meg om Aabo-Evensens anke til Hovesterett, som forøvrig ble blankt avvist.

Jeg vil også presisere at jeg aldri ble spurt om hvorvidt det arbeidet Aabo-Evensen utførte i skiftesaken var noe å skryte av. Dersom jeg var blitt spurt om å gi en vurdering av Aabo-Evensens arbeid, ville jeg nok tatt meg bedre tid og gitt et fyldigere svar enn bare å kjekke meg med et slikt uttrykk.

Når det gjelder Riis' såkalte forbruk av advokater i Falkefjell-saken, må vi få presisere at Aabo-Evensen vel er den eneste advokaten som har representert Riis i denne saken. Det blir da misvisende å snakke om det såkalte advokatforbruket i andre saker.

Herman J. Berge,
advokatfullmektig

DN

E-post:
debatt@dn.no
Telefaks: 22 00 11 10

Hovedinnlegg/kronikk:
Maks 5000 tegn (ca. 750 ord)
Underinnlegg/replikk:
Maks 1500 tegn (ca. 250 ord)

● Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form.
● Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.

Debattansvarlig:
Tor Slette Johansen,
tlf. 22 00 11 26 – 932 56 100